

Hva gjør du ved mistanke om mobbing?

Av Tor Berntsen lærer og Olweus-instruktør

1. Undersøk.

Ved mistanke om mobbing skal læreren samle inn så mye informasjon/dokumentasjon som mulig. Dette gjør man ved å snakke med den som blir mobbet, med elever, den som mistenkes for mobbing, andre lærere, foresatte og ved å sjekke i elevmappen.

- Det er viktig å ikke skape rykter og stress mens man undersøker.
- Det er viktig at informasjonsjakten ikke kan føres tilbake til en bestemt person. Det kan derfor lønne seg å stille generelle spørsmål først til flere personer, og på den måten skaffe seg flere kilder. Selvfølgelig må læreren kunne garantere anonymitet til de som gir ut opplysninger.
- Når man skal snakke med foresatte er det viktig at man ikke skaper unødvendig stress ved å snakke om en potensiell mobbesituasjon. Snakk heller om trivsel/mistrivsel på dette stadiet.

Skaff deg informasjon om mobbingen i denne rekkefølgen:

- a) spør den som blir mobbet.
- b) spør noen voksne som kan ha sett / kjenner til mobbingen.
- c) spør andre elever (helst uten å forsterke problemet / avsløre offeret.)

2. Samtale med den som blir mobbet.

Dersom det viser seg å være en mobbesak skal man gjennomføre individuelle samtaler med både den som mobber og den som blir mobbet. Disse to skal aldri behøve å snakke sammen, eller sitte og vente på samtale i samme rom.

Samtalen med den som blir mobbet skal være strukturert:

- Fortell den som blir mobbet hva samtalen skal handle om (dempe stress)
- Gi den som blir mobbet emosjonell støtte og forsikre vedkommende om at mobbingen skal stoppes.
- Fortell den som blir mobbet hva du skal gjøre for å stoppe mobbingen.
- Sørg for at den som blir mobbet lover å informere om eventuelle nye episoder med en gang.
- Avtal nytt møte.

Det er viktig å presisere at vi (voksne på skolen) kommer til å følge nøye med mobberen og at vi kommer til å sette i verk tydelige konsekvenser dersom det ikke skjer. Den som følger opp saken skal ha jevnlig samtaler med den som blir mobbet.

Når situasjonen er definert som mobbing skal den registreres og tiltakene skal dokumenteres. I tillegg skal man informere ledelsen.

3. Stoppe Mobbing (samtale med mobber).

Gjennomfør en samtale med mobberen(e) og still spørsmålene på følgende måte:

Hva har skjedd?

Når hendte det?

Hva skjedde rett før situasjonen oppstod?

Hvem gjorde hva?

Uansett om mobberen innrømmer forholdet eller ikke skal du gjøre det klart at vi ikke aksepterer mobbingen og at vi kommer til å sette inn konsekvenser dersom den ikke opphører umiddelbart. Det er også viktig å poengtere at vi kommer til å følge med for å sjekke at det faktisk blir slutt på mobbingen.

Avtal møte for ny samtale

Tips:

- Ikke spør om hvorfor. Det setter kun i gang følelser, sjikanering av offeret eller inviterer til å konstruere unnskyldninger for ugjerningen.
- Ikke ta med/legg vekt på hendelser som er særlig eldre enn et par uker. Mobberen bryr seg ikke om dem lenger og vil ikke ta de alvorlig.
- Ikke kontakt foreldrene med en gang. Sørg for at du først har god oversikt over situasjonen og en plan for hvordan mobbingen skal stoppes (er stoppet).
- Sørg for at alle som kommer med opplysninger blir beskyttet/anonyme. Dette gjelder spesielt offeret. Hevnaksjoner forekommer ofte og skolen er helt avhengige av at elevene stoler på at lærerne kan ta vare på dem.

4. Konsekvenser ved mobbing.

Det vanlige er å gi en advarsel først og sette inn konsekvenser dersom mobbingen ikke opphører. Noen ganger kan det være fordelaktig å sette inn konsekvenser med en gang. Dette gjelder i situasjoner hvor man mistenker at mobberen ikke tar saken alvorlig, eller at saken har pågått så lenge at den er blitt en viktig del av mobberens rolle/identitet. Dersom flere har prøvd å løse saken før deg kan det også være en god grunn til å sette inn konsekvenser umiddelbart.

Vanlige konsekvenser er:

- Å be foreldrene gjennomføre konsekvenser i hjemmet.
- Å la eleven være inne i friminutt. Eller la eleven ha friminutt på andre tidspunkt enn de andre elevene.
- Å la eleven være nær inspiserende lærer i et bestemt antall friminutt.
- Å la eleven starte på skolen før de andre elevene, slik at offeret ikke blir plaget på veien til skolen.
- Å la eleven slutte senere enn de andre elevene, slik at offeret ikke blir plaget på hjemveien fra skolen.
- Å bytte klasse en periode eller permanent.
- Å la eleven miste et privilegium eller en attraktiv aktivitet.
- Å gi eleven undervisning utenfor klassen i en periode.

5. Dersom ingenting fungerer.

Dersom du har gjort alt og mobbingen pågår fremdeles må du ta opp saken på tverrfaglig møte og vurdere kontakt med Oslo Olweusteam, politi, barnevern, hjemmeundervisning for mobberen eller sørge for at mobberen bytter skole.